No. 49. ANUL V. 8 Septemvrie 1902

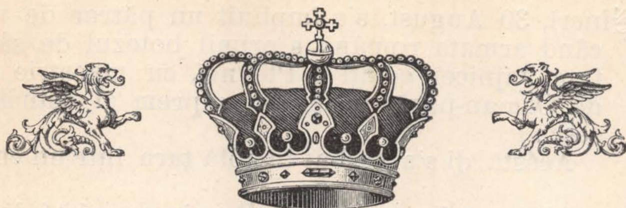
Albina

Revistă Enciclopedică Populară

Apare în fie-care Duminică

Abonamentul în țară pe an Lei 5 | Abonamentul în străin. pe an Lei 8
» » » 6 lunî » 3 | Un numĕr. . . . . . . 15 banî
Pentru anunciurî 1 leŭ linia. Mica publicitate 5 banî cuvîntul
Manuscriptele nepublicate se ard.

Redacția și Administrația Str. Mânțulésa No. 9, Bucurescĭ.

INALT ORDIN DE ḌI

„Ostașĭ,

„Un sfert de veac se împlinesce astăḍĭ de când vite-„jiĭ oștenĭ aĭ țăriĭ aŭ reînviat străbuna virtute militară, „cucerind cu jerfă de sânge reduta Grivița. Acest mă-„reț fapt de arme a întemeiat renumele armateĭ și va „străluci pururea ca o pildă vrednică de urmat. Cu „mîndrie puteți privì pe un trecut glorios, care trebuie „să fie pentru voĭ neîncetat un puternic îndemn în îm-„plinirea sfinteĭ vóstre datoriĭ.

„Sunt deplin încredințat că, dacă scumpa nóstră pa-„trie va avé din noŭ nevoie de serviciile vóstre, nu „vețĭ rĕmâne înapoĭ de bărbăția și avîntul bravilor ostașĭ „din rĕsboiul neatârnăriĭ.

„Mare este bucuria inimiĭ Mele putênd a vĕ urà, în „amintirea acesteĭ ḍile de gloriósă memorie, noroc și „izbândă“.

Dat în Ragaz, la 30 August 1902.

CAROL.

30 AUGUST

ineri, 30 August, s'a împlinit un pătrar de veac, de când armata română a primit botezul de sânge, în faţa vajniceĭ cetăţĭ a Plevneĭ, cu măestrie întărită de Osman-paşà, generalul suprem al oştirilor Turcescĭ.

Acéstă ḑi s'a serbat în tótă ţara într'un chip deosebit.

Sfîntă trebue să fie pentru tot Românul acéstă ḑi, căcĭ ea este aceea care a pecetluit neatârnarea Românieĭ de aḑĭ. Griviţa erà cheea întăriturilor Plevneĭ, care ţineà de lunĭ de ḑile înaintea eĭ, o armată puternică şi pricepută în ale rĕsboiuluĭ.

A fost dat bravilor ostaşĭ Românĭ, ca cu preţul a miĭ de vieţĭ, să se facă stăpânĭ pe acéstă redută, care în curând trebuià să deschidă porţile Plevneĭ, armatelor creştine.

Incă din ḑiua de 28 August, Reg. 13 de dorobanţĭ, ajutat de un batalion din al V-lea de vînătorĭ şi o secţie din al III-lea de artilerie, se făcuse stăpân pe primul redan din faţa Griviţeĭ. Tot la 28 August, Sergentul din Vasluĭ cu ceĭ

9 aĭ luĭ, cântat de nemuritorul Alexandri, a devenit prototipul erouluĭ naţional, iar regimentul 13 dorobanţĭ din care el făceà parte, a luat cel d'întâiŭ «*Marea Cruce a Steleĭ Românieĭ*». Şi tot la 28 August, Marele nostru Rege, atuncĭ Domnul ţăriĭ, a luat comanda supremă a tuturor trupelor Române şi Rusescĭ din faţa Plevneĭ, cu care prilej adresă armateĭ Române următorul ordin de ḑi:

Ostaşĭ,

A trecut anul de când lupta de peste Dunăre, între Turcĭ şi Creştinĭ, pune în primejdie hotarele nóstre.

Pentru a le aparà, ţara a făcut apel la voĭ.

La glasul eĭ, v'aţĭ părăsit căminele, cu avîntul ómenilor carĭ aŭ consciinţă că de la devotamentul lor atârnă fiinţa Statuluĭ Român.

Pe cât timp oştirile operaŭ în depărtare şi noĭ nu eram ameninţaţĭ de cât de năvălirile unor cete de jefuitorĭ, ne puteam ţine numaĭ de apărarea ţărmurilor. Acum însă, rĕsboiul se apropie de hotarele nóstre şi, dacă Turciĭ vor fi învingĕtorĭ, este învederat că ar năvălì cu toţiĭ asupra ţăriĭ, aducĕnd cu dînşiĭ măcelul, prădarea şi pustiirea.

In acéstă posiţiune, ca să scăpăm ţara de sălbăticiile năvălitorilor, este de datoria nóstră a merge sĕ-ĭ combatem pe chiar tărîmul lor.

Ostaşĭ Românĭ, voĭ sciţĭ cât de mult a suferit patria vóstră în timp de peste 200 de anĭ, în care vi se răpiseră mijlócele de a maĭ apărà bărbătesce, pe câmpurile de bătae, drepturile eĭ.

Astăḑĭ aveţĭ ocasiunea de a arătà din noŭ vitejia vóstră, şi Europa întrégă stă cu ochiĭ ţintiţĭ spre voĭ.

Nainte dar cu inima românéscă şi lumea să ne judece după faptele nóstre.

Reîncepem astăḑĭ luptele glorióse ale străbunilor, alăturea cu numerósele şi bravele armate ale uneia din cele d'întâiŭ Puterĭ din lume. Armata Română deşi mică, se va distinge, sunt sigur, prin bravura şi disciplina eĭ. Ea va redà ast-fel Românieĭ rangul ce a avut altă dată şi care i se cuvine între naţiunile Europene.

Acésta este şi credinţa Augustuluĭ Impĕrat al tuturor Ruşilor. De aceea, nu numaĭ Româniĭ vor luptà alăturĭ cu Ruşiĭ, pe acelaş câmp şi pentru acelaş scop, dar încă comanda superióră a ambelor armate despre Plevna Imĭ este încredinţată Mie.

Acésta este o onóre, care se resfrînge asupra ţăriĭ, asupra vóstră.

Faceţĭ dar să fîlfîie din noŭ cu glorie drapelul Românesc pe câmpul de bătaie, unde strămoşiĭ aŭ fost, secolĭ întregĭ, apărătoriĭ legiĭ şi aĭ libertăţiĭ.

Nainte dar, ostaşĭ Românĭ, nainte cu bărbăţie, şi în curând vĕ veţĭ întórce în familiile vóstre, în ţara vóstră liberă prin voĭ înşi-vĕ, acoperiţĭ de aplausele întregiĭ naţiunĭ.

CAROL.

*
* *

Increderea Domnitoruluĭ, în vitejia Românilor nu fu înşelată. Ostaşiĭ Românĭ, carĭ de secole, nu maĭ avusese prilejul să-şĭ arate bravura, arătară că eraŭ vrednicĭ urmaşĭ aĭ luĭ Ştefan şi Mihaiŭ. Să ascultăm cum descrie un martur ocular, vitejia lor:

Eraŭ orele 2 jum. p. m.; plóia care contenise puţin diminéţa, începuse a cădeà din noŭ, subţire şi rece, dintr'un cer negru plumburiŭ.

Trupele române se pun în mişcare în ordinea următóre:

Colóna I de atac, la drépta, avĕnd desfăşurată în frunte şi în tiraliorĭ, batalionul I din al 10-lea de dorobanţĭ, cu bravul maior Şonţu.

Colóna 3-a de atac, la stînga, în cap cu batalionul 2 de vînătorĭ, cu eroul maior, Candiano-Popescu.

Cele-lalte trupe în colónă de atac urmézá.

O tăcere înfiorătóre domnià: artileria nóstră încetase focul, spre a nu lovì în aĭ noştri ce acum se apropiaŭ de redutele păgâne.

In tabăra turcéscă nicĭ o mişcare.

Tiraliorii cobor la vale, urcă la deal şi iar cobor în valea plângerilor şi a sângeluĭ.

Aci sunt întâmpinaţĭ de focurile duşmanuluĭ adăpostit într'un şanţ-tranşeŭ, dar fără a se turburà, curcaniĭ noştriĭ, carĭ preschimbară porecla în renume, se năpustesc ca leiĭ asupra Turcilor şi-ĭ alungă din adăposturile lor.

Acì căḑù lovit de mórte bravul maior Şonţu şi alţĭ maĭ mulţĭ oficerĭ.

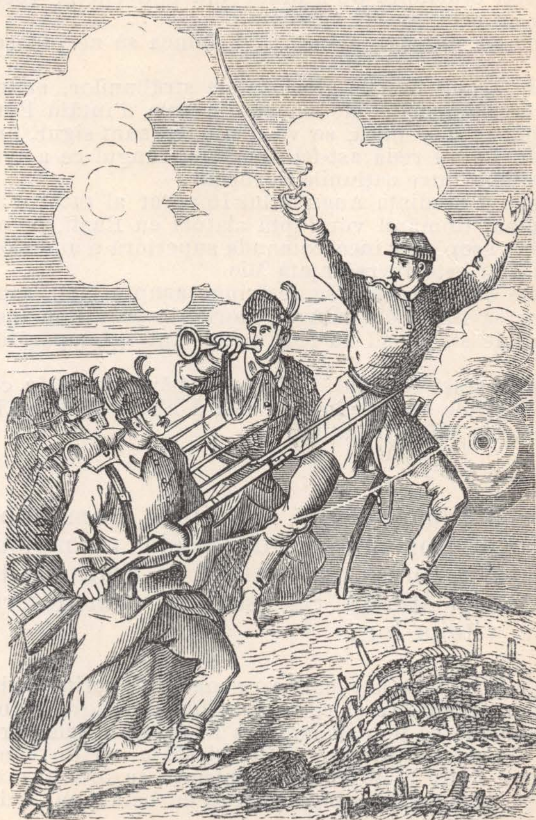
In acest nefericit moment decepţiunea ataculuĭ îşĭ luă fiinţă, şi se descoperì că sunt două redute în loc de una.

Dar o secundă de îndoélă nu fu, colonel Ipătescu în capul colóneĭ strigă „'nainte şi după mine copiĭ!“ şi cu toţiĭ îl urmară!

Turciĭ deschid un foc înspăimântător. Tunurile lor trag cu mitralie în carne vie, infanteria adăpostită după parapet, susţine un foc continuŭ pe patru rîndurĭ, ast-fel că un torent de fier şi foc pare a izvorî din reduta turcéscă, care nimicesce tot ce-ĭ stă în cale.

Aĭ noştri însă nu pierd curagiŭ, rîndurile lor rărite prin mórte se strîng se refac, şi iarăşĭ daŭ năvală.

Valter Mărăcinénu, ca un eroŭ din balade, în fruntea batalionuluĭ I-iŭ din al 8-lea de linie, strigă: «După mine băeţĭ!» şi sare în şanţul reduteĭ unde cade străpuns de glónţe şi baionete.

După mine băeţĭ!

L-ţiĭ coloneĭ Poenaru şi Măldărescu îl urmară cu restul trupelor, însuşĭ comandantul colóneĭ, colonel Ipătescu, realiă óstea şi înaintéză asupra năprazniceĭ redute! Dar silinţe zadarnice! Colóna fusese nimicită de înspăimîntătorul foc, pierḑênd maĭ mult de ²/₃ din efectivul sĕŭ şi aprópe toţĭ oficeriĭ.

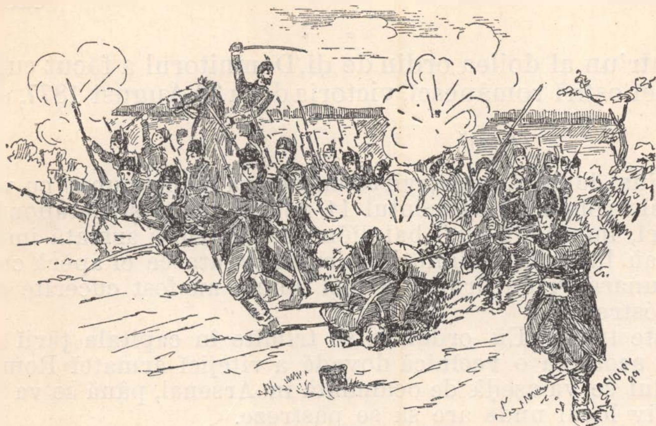
Pe stânga, colóna 3-a avênd în frunte batalionul 2 de vînătorĭ, desfăşurat în tiraliorĭ şi condus cu atâta vitejie de maiorul Candiano-Popescu, dă asaltul urmat de batalionul I-iŭ din al 16 de dorobanţĭ, de regimentele al 5-lea de linie şi al 14-lea dorobanţĭ.

Dar şi acì un foc îngrozitor, adăpostit de şanţurile reduteĭ mistue şi

nimicesce frumósele nóstre batalióne, carĭ se refac înapoia uneĭ movilițe și reîncércă din noŭ atacul.

Eraŭ ceasurile 4 după amiaḑĭ, și fusesem respinșĭ din tóte asalturile cu pierderĭ îngrozitóre, dar ceĭ ce rĕmăsese aveaŭ încă inimile sus și moralul nesdruncinat.

Colonelul Angelescu Alexandru, reîntocmesce trupele, le îmbărbătéză prin cuvinte, și la orele 7 fără un sfert le aruncă pentru a 4-a óră la atac.

La orele 7 fără un sfert, le aruncă a 4-a óră la atac.

Erà un spectacol din cele maĭ eroice: cu stégurile desfășurate, cu musicile cântând, vitejiĭ noștriĭ, decimațĭ și obosițĭ de o ḑi întrégă de luptă, uitară orĭ și ce suferință, reamintindu-șĭ că sunt fiiĭ luĭ Mihaiŭ-Vitézul și aĭ luĭ Ștefan cel Mare. Eĭ se năpustesc asupra Grivițeĭ cu vroința de a perì cu toțiĭ saŭ a răsbunà pe frațiĭ lor ucișĭ de acéstă îngrozitóre redută. Furia lor nu maĭ are margini, nicĭ foc, nicĭ plóia de fier încins, ce străbate aerul cu sunete sinistre, nu le póte oprì avîntul și la 7 jumătate séra pătrund în redută: batalionul 2 de vînătorĭ, reg. 13 și 16 dorobanțĭ, urmațĭ de aprópe de cele-lalte trupe al divisieĭ a 4-a.

Turciĭ caută a scăpà prin fugă, dar majoritatea lor e ucisă de aĭ noștri, în lupta corp la corp ce a urmat o jumătate de oră în redută.

Cucerisem un stég, 3 tunurĭ și una din cele maĭ puternice întărirĭ ale Plevneĭ, dar vaĭ, cu ce pierderĭ!

Cincĭ-ḑecĭ și șase de oficerĭ și patru miĭ de soldațĭ, dintre ceĭ maĭ bravĭ fiĭ aĭ țăriĭ, zăceaŭ în somnul vecieĭ!

* * *

Cu ocasiunea străluciteĭ biruințe din ḑiua de 30 August 1877, Domnitorul Carol, a dat două înalte ordine de ḑi.

Un ordin de ḑi către armata de operațiune română, conceput ast-fel:

Ostașĭ,

In bătălia de la 30 August, ca și în luptele carĭ aŭ precedat și urmat acéstă memorabilă ḑi, voĭ ațĭ dovedit că virtuțile străbune n'aŭ pierit din rîndurile oștenilor Românĭ. Sub focul cel maĭ viŭ al inimiculuĭ ațĭ înfruntat mórtea cu bărbăție, ațĭ luat o redută, un drapel și treĭ tunurĭ. Țara vĕ va fi recunoscĕtóre de devotamentul, de abnegațiunea vóstră; iaŭ Eŭ, ca Domnul și

Comandantul vostru, sunt mândru de voĭ şi vĕ mulţumesc. Deşi am avut simţitóre perderĭ, deşì deplâng împreună cu voĭ bravii camaradĭ căduţĭ pe câmpul de onóre, dar sângele vărsat nu va fi în zadar: dintr'însul va rodi mărirea şi independenţa patrieĭ.

Dat în Domnescul Nostru cartier general al armateĭ de Occident, Poradim, 5 Septemvrie 1877.

CAROL.

* * *

Printr'un al doilea ordin de ḑi, Domnitorul a făcut cunoscut întregeĭ oştirĭ românescĭ, victoria de la 30 August 1877, ast-fel:

Ostaşĭ,

In ḑiua de 30 August, virtutea vóstră a încununat cu victorie stégurile române. Regimentul 14 de dorobanţĭ şi batalionul 2 de vînătorĭ, împreună cu 3 batalióne din gloriósa armată imperială Rusă, aŭ luat din mâinile inimiculuĭ reduta ce el apĕrà cu atâta înverşunare, şi un drapel şi treĭ tunurĭ aŭ fost cucerite de trupele nóstre.

Aceste trofee, Eŭ ordon a se trimite în capitala ţăriĭ şi a se păstrà acolo ca o vecĭnică dovadă a vitejieĭ armateĭ Românescĭ. Drapelul se va aşeḑà de ocamdată în Arsenal, până se va hotărâ definitiv locul unde are să se păstreze.

Iar tunurile luate de la vrăjmaşĭ, douĕ se vor aşeḑa la ambele părţĭ ale statueĭ luĭ Mihaiŭ-Vitézul. Umbra mărétă a gloriosuluĭ Domn, va vedé ast-fel că oştenii românĭ aŭ rĕmas până astăḑĭ fiĭ aĭ eroilor de la Călugărenĭ.

Cel de-al treilea tun se va aşeḑà înaintea mareluĭ corp de gardă de la Palatul Domnesc, pentru a fi pururea pentru brava nóstră armată un glorios exemplu de imitat.

Dat în Domnescul Nostru cartier generat al armateĭ de Occident, în Poradim, la 5 Septemvrie 1877.

CAROL.

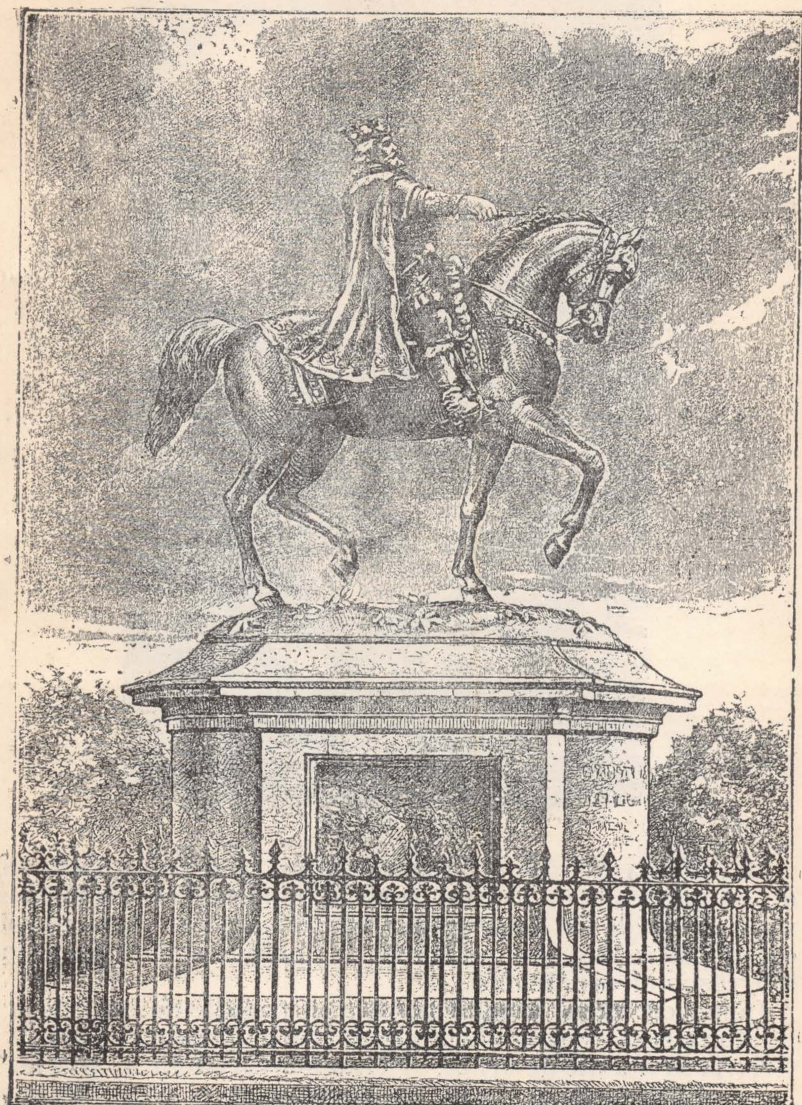
* * *

Ḑiua de 30 August este încă însemnată în viéţa poporuluĭ Român, căcĭ acum 426 anĭ (1476), Leul Moldoveĭ, Ştefan cel Mare, în fruntea a o mână de bravĭ, ţinù piept hordieĭ Turcescĭ, mânată de însuşĭ Sultanul eĭ, o ḑi întrégă, în po éna de la Valea Albă, de atuncĭ numită *Răsboenĭ*; şi dacă vitézul Domn, copleşit de numĕrul cel mare al vrăjmaşuluĭ fu silit să se retragă, totuşĭ bravii luĭ cedară bucăţică cu bucăţică terenul, şi fie care pas înapoĭ al Moldovenilor, costă sute de vieţĭ turcescĭ.

Astăḑĭ, la Rĕsboenĭ se ridică mândru un monument, şi în ḑiua de 30 August anul acesta, Regimentul 15 ce pórtă numele de «Rĕsboenĭ», împreună cu tóte şcólele şi autorităţile din jud. Némţ şi Roman, aŭ sĕrbătorit într'un chip deosebit amintirea vitejieĭ străbune.

D-l Spiru Haret, patriotul Ministru al Instrucţiuniĭ publice şi al Cultelor, a onorat cu presenţa sa acéstă serbare.

Tinerĭ şi bătrânĭ, copiĭ ca şi bărbaţĭ, trebue să sfinţim datele marĭ a vitejieĭ trecutuluĭ ca şi a presentuluĭ.

Statuia luĭ Ștefan cel Mare.

Dumnedeŭ a vroit ca ţara să fie cârmuită de un Rege Mare şi Inţelept. El Şi-a pus încrederea în puterea de vitalitate a acestuĭ popor. Trecutul 'I-a chezăşluit pentru viitor.

După victorie!

Majestatea Sa, Bunul Nostru Rege, prin Ialtul Ordin de ḑi, ce publicăm în fruntea revisteĭ, amintesce oştenilor bravura celor de la Griviţa şi este încredinţat că la nevoie, oştenii de astăḑĭ vor sci să fie la înălţimea bravilor ostaşĭ din rĕsboiul neatârnăriĭ.

Inima orĭ căruĭ Român trebuie să tresalte de bucurie la auḑul măreţelor fapte ale trecutuluĭ. Oşteniĭ noştri aŭ arătat la Griviţa că înainte de orĭ-ce, eĭ eraŭ adevĕraţĭ fiĭ aĭ patrieĭ, şi la glasul Domnuluĭ, care împărtăşişe cu eĭ tóte restriştele rĕsboiuluĭ, s'aŭ luptat ca leiĭ şi aŭ biruit.

Câte vĕduve! câţĭ orfanĭ! câte lacrimĭ! câtă jale!

Dar vĕduvile, orfaniĭ, lacrimile şi jalea, s'aŭ spulberat ca pléva în vînt, căcĭ prin ele se înălţă o mirésă mult iubită, pentru care bărbaţiĭ se sacrificase, părinţiĭ îşĭ uitase copiiĭ: *România liberă şi independentă.*

Const. C. Pop.-Taşcă.

DOĬNA[1]

La început, când aprópe nu scim maĭ nimic sigur despre formaţiunea nóstră ca popor cu un suflet şi o fisionomie deosebită, este probabil ca «doïna», «daïna», să însemneze cântec în genere. La tóte popórele de altmintrelea, maĭ înainte de o desvoltare seriósă, un singur cuvînt a fost deajuns pentru orĭ-ce versurĭ, indiferent de subiectul lor. Când însă, cu vremea, s'aŭ limpeḑit diferite genurĭ de poesiĭ, un cuvînt n'a maĭ fost suficient. In orĭ-ce cas un lucru e sigur, că «Doïna» n'a maĭ însemnat, cu mult înainte de ceĭ maĭ vechĭ cronicarĭ, cântec, poesie în genere. Miron Costin, carele cunoscea tot ceea-ce se scrisese înainte de el de cronicariĭ Moldoveĭ, scrie: «La mesele Domnilor, lăutariĭ eraŭ cântând nume bun şi de «laudă celor bunĭ şi de ocară celor rĕĭ şi cumpliţĭ.» Cântece tradiţionale, bĕtrînescĭ, moştenite prin obiceiul d'a se cântà la mesele celor marĭ. Dar asemenea rapsodiĭ epice, de felul cărora maĭ avem încă în poesia populară, nu eraŭ «doïne», nu se numiaŭ «doïne», căcĭ Miron Costin ar fi spus'o. Şi nicĭ «doïneaŭ» lăutariĭ, ci «cântaŭ.» Iacă de ce, câte-và deceniĭ maĭ în urmă învĕţatul Dumitru Cantemir, cercênd să arate originea cuvîntuluĭ «doïnă», ne spune categoric ce este Doïna. Cuvîntul de «doïnă» «se repetă ca un preludiŭ la începutul tuturor cântărilor pri«vitóre la faptele rĕsboïnice.» Intre Doïnă dar şi vitejie e o strînsă legătură istorică.

Ş'a trebuit ca armatele nóstre să cânte doïne ca să-şĭ sporéscă entusiasmul, curajul. D. Haşdeŭ găsesce scris pe psaltirea slavo-română a luĭ Dositeiŭ şase versurĭ cu acéstă însemnare, şi carĭ se atribuesc luĭ Ştefan cel Mare. Cântecul e rĕsboïnic şi evident croit pentru ostaşiĭ ţăreĭ.

«Haĭ fraţĭ, haĭ fraţĭ, la năvală daţĭ,
«La năvală daţĭ, ţara v'apăraţĭ!
«Haĭ fraţĭ, haĭ fraţĭ, la năvală daţĭ,
«La năvală daţĭ, crucea v'apăraţĭ!
«Haĭ fraţĭ, haĭ fraţĭ, la năvală daţĭ,
«La năvală daţĭ, steagul v'apăraţĭ!

E aşà de uşor cât e şi de bărbătesc. Nu are în el decât treĭ noţiunĭ fundamentale: ţară, cruce, stég. Şi e aşà de simplu în

(1) Veḑĭ No. 48.

împletitura luĭ în cât a fost uşór de învĕţat, fórte uşor de transmis, şi fórte greŭ de uitat. Eacă de ce o asemenea poesie, chiar de n'ar fi fost făcută de Ştefan cel Mare, a venit de sigur din vremurĭ vechĭ de tot. Coprinsul doĭneĭ trebuià să fi fost vitejesc, iar nu jalnic.

Nu plângere, ci strigăt de bărbăţie. Nu melancolie, ci energie naţională. Prin ea se exprimà nu poesia iubireĭ ci energia etnică a celuĭ maĭ rĕsboinic popor de acum cincĭ secole. Altfel de ce s'ar fi gândit Cantemir la «Marte», când vroia sĕ-şĭ dea séma de originea «Doĭneĭ»? Şi de ce el, pe la începutul secoluluĭ al XVIII-lea, légă «Doĭna» de «faptele rĕsboĭnice»? Dar chiar în poesia populară «Doĭna» ne revine ca ecoul eroismuluĭ nostru din trecut. Când un voĭnic cântă «doĭna» văile «clocotesc», codriĭ «se înfióră», munţiĭ «se clatină». Un aşà cântec nu e nicĭ de jale, nicĭ de iubire, nicĭ de plăcerĭ uşóre.

O altă dovadă ar resulta din evoluţiunea statelor românescĭ şi cu prefacerea sórteĭ poporuluĭ român de pretutindenea. In ipotesa că «Doĭna» ar fi «cântec eroic» se înşiră, într'un mod sever logic, o serie de doĭne carĭ ar representa perfect de exact istoria politică, socială şi psihică a poporuluĭ Român. Dintr'un asemenea paralelism credem că va scăpăra aceeaşĭ posibilitate : doĭna = energie = eroism.

Când statele Române eraŭ bine organisate, şi în deosebĭ milităresce organisate, cu armată permanentă, cu miliţiĭ, cu glóte, şi cu — fond de mare nevoe, adunătura «din dobândă». — Doĭna a fost cântecul de vitejie al oştilor. Nu un om cântà, ci sumedenia pornită la rĕsboiŭ. Cântecul atribuit luĭ Ştefan cel Mare, — chiar de n'ar fi de el, saŭ de nu şi ar fi păstrat forma luĭ de odinióră, — e făcut de maĭ mulţĭ, iar nu de unul singur. Ideea de unul e esclusă.

După secole de luptă, atacaţĭ de pretutindenĭ, slăbim. Clasele conducĕtóre se anemizéză. State marĭ se forméză din spre tóte hotarele. Suzeranitatea Turcieĭ ne aduce la domniile streine. Un scop de mult urmărit, e atins: desarmarea Românilor. In cele din urmă aprópe nu maĭ există măcar o mână de ostaşĭ Românĭ. Dar poporul român are eroĭ, eroĭ risipiţĭ. Nu s'a sleit energia populară, ci s'a distrămat în organisarea eĭ. Masele eroice de odinióră nu se maĭ simt, ci numaĭ «individul eroic». Dintre boerĭ, moşnenĭ şi ţăranĭ aserviţĭ, apar caractere resumative ale bărbăţieĭ de sub mariĭ Domnĭ. Şi chinuiţĭ, şi de amintirea măsireĭ trecute şi de umilirea presentă, îşĭ varsă focul, îşĭ exprimă energia individuală în versul tradiţional. «Ţara» încă trăesce în mintea lor. E vorba de ea, dar nu maĭ e vorba de masele oroice.

«Frunḑă verde odolean
«D'aş trăì măcar un an
«Să puĭ mâna pe duşman,
«Pe duşmanul *ţăreĭ* mele
«Ce 'ĭ aduse atâtea rele.

Energia e încă o energie conşcient naţională.

Clasele conducětóre se amestecă, se conrup — afară de rarĭ excepţiunĭ. Tradiţiunea slăbesce, se perde, justiţia nu maĭ există pentru mulţimea noroduluĭ. Ce puté să maĭ rĕmâie în consciinţa poporuluĭ român? Şi revoltaţiĭ némuluĭ erà firesc să uite pe «duşmaniĭ ţăreĭ» şi să nu vadă de cât pe «duşmaniĭ lor personalĭ». In ceĭ de sus eĭ vĕd pe «ciocoiĭ» jefuitorĭ. Energia lor se versifică, dar nu în funcţiune de energie naţională. Doĭna, larg naţională, trecênd prin doĭna individual naţională, ajunge la doĭna haĭduculuĭ, cătrănit de sentimentul răsbunăreĭ:

«Oleo-leo spurcat ciocoiŭ,
«De te-aş prinde pe la noĭ,
«De şale să mi te moiŭ;
«De piele să te jupoiŭ
«Şi din pielea ta să fac
«O técă de măzărac,
«Că tu maĭ lăsat sărac
«De pămînt şi de copiĭ
«De nevasta mea d'intâiŭ.

In cele din urmă dispare orĭ-ce nădejde. Până şi «ciocoiĭ» nu maĭ jócă rolul predominant în preocuparea obidiţilor. Mulţimea celor amărîţĭ face o singură deosebire netedă: «sărac şi bogat». Energía revoltatuluĭ se descarcă de tóte înţelesurile de până atuncĭ, şi se reduce, instinctiv, la o alarmă social-economică. Doĭna resfrînge în ea acéstă stare sufletéscă.

«Staŭ în drum şi mĕ gândesc
«Ce să m'apuc să muncesc,
«Pâĭnea să-mĭ agonisesc
«Copilaşiĭ să-mĭ hrănesc.
«Dare-ar bunul Dumneḑeŭ
«Să-mĭ umble şi plugul meŭ,
«Să trag brazda draculuĭ
«Drept uşa bogatuluĭ.

Firesce că elementele maĭ vag-poetice, maĭ slabe, şi-a încărcat inspiraţiunile de o melancolie explicabilă, dar adevĕraţiĭ bărbaţĭ, aceĭ carĭ representaŭ cu adevĕrat fondul nostru de energie specifică, n'aŭ plâns. Şi-aŭ mlădiat doĭna după împrejurărĭ fatale, păstrând însă, în tóte epocile, caracterul viguros al strigătelor din vremile de mândrie. In codru, la rĕspântiile drumurilor marĭ, pe potecĭ, şi adesea orĭ în vatra satelor, inspiraţiĭ noştri s'aŭ ridicat dîrjĭ împotriva sórteĭ, cu aceaşĭ sentimentalitate eroică cu care se aruncaŭ în bătăliĭ oştile Voevoḑilor glorioşĭ. Erà firesc. Rasele îşĭ păstrézǎ indefinit caracterul lor esenţial, până ce pier. Şi caracterul esenţial al Românilor, acela care reese evident din întréga nóstră istorie, este bravura, une-orĭ avênd aerul nepăsăreĭ de viéţă şi de mórte. Alt-fel am fi perit de pe faţa pămîntuluĭ, când ne gândim la posiţiunea pe care a avut'o şi o are Ţara Românilor. A fost destul o scântee, în secolul nostru şi focul s'a aprins. Vechia bărbăţie a reînviat. Chiotul «doĭneĭ seculare» s'a auḑit într'o parte românéscă ca şi pe timpul

luĭ Ştefan cel Mare. Ceea-ce zăcea, ascuns a isbucnit cu puterea uneĭ forţe acumulate. De pe munţiĭ Moţilor, în 1848, s'a repeḑit la vale cea maĭ înfiorătóre doĭnă a némuluĭ nostru.

«Pe cel câmp pustiŭ şi întins
«Arde-un foc de noĭ aprins;
«Las'să arḑă şi să créscă
«Că'ĭ în ţara Ungurérscă.
«M'am suit la munte 'n zorĭ
«Ş'am prins fulgerul din norĭ,
«Şi de sus, din înălţime
«L'am isbit în Ungurime!

Târḑiŭ în urmă, Eminescu, în «Doĭna» sa, pătrunde înţelesul istoric al doĭneĭ, căcĭ, după ce pare a urma calea inversă pe care o străbătuse cântecul apărăreĭ naţionale, se amestecă ca un visionar eroŭ, în vremile de acum câte-và secole, ca şi cum ar fi trăit atuncĭ. Turbură sfîntul mormînt al luĭ Ştefan; rechiamă la viéţă pe eroul ce dórme numaĭ. Şi'ĭ spune, ceea-ce bătrânul scia din cele patru-ḑecĭ de bătăliĭ:

«De-ĭ suna din corn odată
«Aĭ s'adunĭ Moldova tótă,
«De-ĭ suna de douĕ orĭ
«Iţĭ vin codriĭ'n ajutor,
«De-ĭ suna a treia óră
«Toţĭ duşmaniĭ aŭ să piară
«Din hotare în hotare.

In «Doĭnă» s'a rĕsfrînt sufletul poporuluĭ Român, ca energie specifică, ca eroism al raseĭ, ca raţiune de a fi al unuĭ neam milităresc. Un cer întins pe-deasupra unuĭ lac adînc şi limpede. Pe cer a fost senin, aŭ trecut norĭ şi aştri luminoşĭ, apoĭ s'a întunecat şi întunericul a durat mult, până maĭ acum câtă-và vreme.

In lacul adînc s'a resfrânt fenomenele de sus: seninul, primejdia, strălucirea şi genunea órbă ca o lungă nópte de peire. In aşà raport a stat sufletul Românilor, ca energie, cu doĭna lor, cu doĭna revoltaţilor prigoniţĭ de mărimea trecută, cu doĭna haĭducilor înflăcăraţĭ în potriva asupritorilor, cu doĭna săracilor ajunşĭ la desperarea omuluĭ care nu maĭ recunósce marginea dreptuluĭ, cu doĭna din urmă, care a răsunat din Abruzĭ în tótă suflarea românéscă.

Cu un ast-fel de înţeles, — iar nu cu melancolia şi duioşia presupusă de uniĭ — apare Doĭna, şi din puţinele documente, şi din notele esenţiale ale poesieĭ populare, şi din potrivirea perfectă a adevĕratelor doĭne cu stările psichice prin care a trecut Românimea.

Barbu Delavrancea.

In casa omuluĭ cu şcólă, domnesce armonia şi fericirea.

Povețe despre păstrarea sănătății.

Ş c ó l a.

Casa şcóleĭ să fie încăpĕtóre, cu ziduri uscate, cu tavan înalt de cel puţin 3 metri şi jumătate, cu păreţiĭ şi tavanul albĭ saŭ de altă faţă deschisă, cu pardoséla de scândurĭ, cu soba de zid, cu ferestre marĭ pentru ca să intre multă lumină.

Băncile şi mesele să fie bine făcute, banca numaĭ puţin depărtată de la masă şi de diferite înălţimĭ, potrivit cu diferitele vîrste ale copiilor. Băncile şi mesele să se aşeḑe ast-fel, ca copiiĭ şeḑênd pe bancă să le vină lumina din stînga, dar nicĭ de cum numaĭ de la spate. Şcolariĭ se aşéḑă drept în bancă, să nu se aplece mult asupra meseĭ, pentru ca să nu devină cocoşaţĭ; să nu apropie cartea şi hârtia prea mult de ochĭ, pentru ca să nu-şĭ strice vederea.

Şcóla să se măture regulat în tóte ḑilele. Pe copiĭ şi pe învĕţător îĭ vatămă praful; pentru ca aerul din şcólă să nu fie umplut cu praf, trebue ca copiiĭ, înainte de a intrà în şcólă, să-şĭ ştérgă picióreIe pe o rogojină orĭ altă ştergĕtóre, aşeḑată dinaintea uşeĭ şcóleĭ şi ca înainte de a se mătura şcóla, să se stropéscă pardoséla cu puţină apă curată saŭ să se ude mătura. In timpul măturatuluĭ uşa şi ferestrele şcóleĭ să stea deschise şi să se maĭ deschiḑă ferestrele de maĭ multe orĭ pe ḑi.

Pe pereţiĭ şcóleĭ să se afle cuĭere pentru atârnarea mantalelor, zeghielor, blănilor, pălăriilor şi căciulilor; copiiĭ trebue să scóţă în şcólă mantalele, zeghiele, blănile, şalurile şi alte vestminte de iarnă, pentru ca să nu se înfierbinte în clasă şi să nu rĕcéscă când vor eşì înfierbîntaţĭ afară în frig.

Curtea şcóleĭ să fie destul de mare şi să se întreţie curat, pentru ca în timpul de repaus, copiiĭ să se pótă plimbà puţin în aer, şi în acelaş timp să stea ferestrele şcóleĭ deschise. Asemenea să se întreţină curată privata şcóleĭ.

In şcólă să se afle un hârdăŭ saŭ o doniţă cu apă de bĕut şi 2 — 3 pahare saŭ ulcióre; apa din doniţă să se primenéscă de două orĭ pe ḑi. Asemenea să se găséscă în şcólă două saŭ maĭ multe scuĭpătorĭ, vase largĭ de pămînt umplute cu puţină apă, pentru ca copiiĭ să nu scuĭpe pe jos. Copiiĭ trebue să se deprindă acasă şi în şcólă cu regulele de curăţenie, să vie la şcólă curaţĭ, spălaţĭ şi pĭeptĕnaţĭ; haĭnele cele maĭ vechĭ se pot ţine curat şi muma cea maĭ săracă póte îngrijì, ca copilul să nu umble cu vestminte rupte, ci să le cârpéscă pe cât póte.

Copiiĭ maĭ micĭ din clasa întâia nu sunt încă deprinşĭ să lucreze cu capul; eĭ nu sunt destoĭnicĭ să asculte o lecţie o oră întrégă fără întrerupere; după maĭ puţin de jumătate de oră, creeriĭ lor sunt dejà osteniţĭ; iar copiiĭ maĭ măriceĭ, pot învĕţà câte o oră întrégă, după care să li se dea 10 minute de odihnă, în care timp să iasă în curte, iar clasa să se aeréscă.

Copiiĭ bolnavĭ de bóle lipicióse să nu fie primiţĭ în şcólă, până când nu vor fi pe deplin vindecaţĭ, iar ceĭ-lalţĭ copiĭ să fie povăţuiţĭ, ca nicĭ afară din şcólă să nu se jóce cu copiiĭ bolnavĭ de tuse măgăréscă, de rîie şi de alte bóle molipsitóre, până când nu le va trece bóla; orĭ-care copil care tuşesce, să nu vie la şcólă, până când nu ĭ-a trecut tusea. Dacă într'o casă s'a ivit una din bólele: vĕrsatul (bubatul), scarlatina, pojarul (coriul, ilerul), angina difterică, tusea măgăréscă, atuncĭ nicĭ copiiĭ sănĕtoşĭ din acea casă nu pot fi primiţĭ în şcólă de cât treĭ săptămânĭ după vindecarea copiluluĭ bolnav şi după ce în acea casă nu se maĭ află alt copil bolnav. Dacă se bolnăvesc într'un sat de odată maĭ mulţĭ copiĭ de una şi aceeaşĭ bólă, saŭ dacă se bolnăvesc copiiĭ învĕţătoruluĭ orĭ aĭ învĕţătóreĭ de o bólă molipsitóre, şcóla se va închide vremelnicesce, pe timpul cât va hotărî medicul. Dacă învĕţătorul orĭ învĕţătórea se bolnăvesce de oftică, trebue să céră concediŭ şi să lase şcóla.

Dr. I. Felix.

O circulară.

Dăm loc circulăreĭ adresate revidorilor şcolarĭ, de d-l Ministru al Instrucţiuniĭ, cu începerea anuluĭ şcolar, privitóre la înrîurirea ce pot avé învĕţătoriĭ asupra sătenilor. In ea se oglindesc sentimentele de carĭ este călăudit d-l Ministru şi se vede ce D-sa cere de la activitatea dascăluluĭ.

Domnule Revidor,

Anul şcolar 1901—1902 se va numĕrà printre ceĭ maĭ însemnaţĭ în istoria învĕţămîntuluĭ nostru primar, pe de-o parte pentru-că într'însul s'a pus început temeinic noueĭ îndrumărĭ a acestuĭ învĕţămînt, iar pe de alta, pentru că corpul didactic primar a dovedit, că înţelege şi este destoinic să împlinéscă rolul sĕŭ în acéstă însemnată operă.

Este adevĕrat, că lucrarea va fi vastă şi grea; dar nicĭ un sacrificiŭ nu va fi prea mare pentru a o duce la bun capĕt, pentru-că însu-şĭ viitorul ţĕriĭ atîrnă de dînsa.

De alt-fel trebue să fie bine înţeles, că ministerul însuşĭ nu voesce să impună institutorilor şi învĕţătorilor sarcinĭ maĭ presus de puterile lor. Acésta ar fi în prima linie contra chiar a interesuluĭ întreprinderiĭ sale. Noĭ ne mulţumim, ca fie-care să rĕspundă măcar la una din chemările nóstre, cerem ca fiecare să facă ce-và, cât póte şi cum póte; dar să facă bine. Dacă, spre exemplu, un învĕţător a reuşit să fondeze o bancă populară şi să o facă să prospereze, el dejà a rĕspuns dorinţelor nóstre, căcĭ s'a făcut util consătenilor sĕĭ şi în afară de şcólă. Altul va puté face alt-cevà. Trebue însă ca fie-care să iea parte în limita puterilor sale în lupta întreprinsă pentru ridicarea săténuluĭ, pentru îndrumarea practică a învĕţămîntuluĭ primar, pentru instruirea claselor de jos ale poporuluĭ. Lucrând cu zel în direcţia acésta, institutoriĭ şi învĕţătoriĭ nu numaĭ îşĭ vor crea drepturĭ la recunoscinţa ţăriĭ, dar îşĭ vor ridicà propriul lor prestigiŭ: căcĭ nimic nu înalţă pe om maĭ mult, decât serviciile pe carĭ le face.

Chiar greutăţile, nedespărţite de o întreprindere ca a nóstră, pot fi dese orĭ înlăturate prin pricepere şi îndemânare.

Aşà, mulţĭ învĕţătorĭ aŭ obiectat, că nu pot face cu destul succes învĕţămîntul practic agricol, pentru-că nu aŭ unelte, vite, seminţe etc. Casa şcólelor s'a silit să facă faţă, pe cât se póte, acestor nevoĭ; dar este evident, că ea nu va puté nicĭ-odată împlinì tóte trebuinţele. Invĕţătoriĭ înşi-şĭ trebue să găséscă mijlocul de a eşi din dificultate, fie-care după împrejurările pe carĭ le are la îndemână. Să nu uite, că o gospodărie este ce-và care produce venit, aşà că acopere ea însă-şĭ cheltuiala ce s'a făcut pentru înjghebarea eĭ.

Să facă şi el ceea-ce face orĭ-ce sătén tînĕr, care îşĭ începe aşedarea caseĭ. Şi maĭ cu sémă, că un învĕţător dispune de-o

înlesnire pe care simplul sătén nu o are: învĕţătorul este cel puţin asigurat de traiul ḑilnic, în multe părţĭ el are şi pămîntul în condiţiĭ avantagióse, ceea-ce sătĕnul nu are. Pe urmă băncile populare formézâ aḑĭ o resursă puternică, care până maĭ anul trecut lipsià.

Uniĭ aŭ găsit şi alte mijlóce pentru a ocolì greutăţile.

Ast-fel un harnic şi un priceput învĕţător din judeţul Buzĕŭ, a organisat o tovărăşie cu şcolariĭ sĕĭ şi cu părinţiĭ lor, pentru cultivarea pămîntuluĭ şcoliĭ. La beneficiĭ iaŭ parte cu toţiĭ; dar cultura se face după regule raţionale, sub conducerea învĕţătoruluĭ, aşà că se folosesc de învĕţămîntul practic nu numaĭ copiiĭ, ci şi părinţiĭ lor; iar beneficiul bănesc se împarte între toţĭ, potrivit disposiţiilor ministeriale (1).

Sistemul acesta va puté fi întrebuinţat peste tot.

Direcţiunea practică, pe care voim să o imprimăm învĕţămîntuluĭ primar, nu ne face să perdem din vedere şi alte lucrurĭ importante.

Ne mulţumim în acéstă circulară să ne ocupăm numaĭ de două din ele.

Cel dintâiŭ este învĕţămîntul istorieĭ.

Prea adesea-orĭ am observat, că acest învĕţămînt este redus la un simplu exerciţiŭ de memorie. Cu acésta se alterézâ cu totul scopul şi caracterul acestuĭ însemnat învĕţămînt. Studiul istorieĭ trebue să fie un mijloc de a infiltrà în sufletul copiilor consciinţa naţională; de a-ĭ face să înţelégă rostul chemăriĭ în lume a poporuluĭ din care fac parte; de a-le insuflà încredere într'însul, iubire de ţară şi dorinţa de a se devotà pentru dînsa. Istoria trebue să le arate suferinţele trecute ale poporuluĭ român, venite tóte din neunirea din năuntru saŭ din vrăjmăşia celor din afară; ea trebue să-ĭ facă să înţelégă deosebirea dintre aḑĭ şi ierĭ, virtutea şi înţelepciunea naţiuneĭ, care a sciut să se înalţe acolo unde este, numaĭ prin înţelepciunea şi vitejia eĭ şi a conducĕtorilor eĭ.

Ast-fel privit, studiul istorieĭ nu maĭ este numaĭ un exerciţiŭ obositor şi inutil, ci devine unul din cele maĭ puternice mijlóce educative.

A doua observaţiune, ce avem de făcut, este asupra unor rele exemple pe carĭ maĭ ales unele învĕţătóre daŭ sătenilor, prin îmbrăcămintea lor. Deprinderile lucsóse, gătelile costisitóre nu se potrivesc nicĭ cu mijlócele, dar nicĭ maĭ cu sémă cu rolul pe care trebue să-l jóce învĕţătórea în sat. Invĕţătórea are datoria de a servì de model în tóte; şi luxul nu e un lucru pe care trebuie să-l dăm de model sătenilor noştri.

Exemplul învĕţătórelor este de vină, că sătencele îşĭ părăsesc costumul lor tradiţional, pentru a luà costumul oraşelor. Acesta este un rĕŭ nu numaĭ din punctul de vedere estetic şi al conservăriĭ deprinderilor naţionale, dar şi din punctul de vedere

(1) Să se vadă No. 44—45 al revisteĭ, articolul «Cultura în tovărăşie».

igienic şi economic. Imbrăcămintea cumpĕrată la oraş este maĭ urîtă, maĭ nesănătósă, maĭ próstă şi maĭ scumpă, decât acea făcută în casa ţăranuluĭ.

Ministru, **Haret**.

Cultura pomilor fructiferĭ.

Sciinţa care ne învaţă cum să înmulţim pomiĭ roditorĭ, cum sĕ-ĭ crescem şi cum sĕ-ĭ îmbunătăţim pentru a ne da folóse maĭ marĭ, se numesce *pomologie.*

Cultura pomilor roditorĭ, e de mare folos pentru orĭ-care cultivator de pămînt, căcĭ pomiĭ cultivaţĭ cu îngrijire, aduc un însemnat venit; cu ródele acestor pomĭ, un cultivator care-şĭ cunósce bine meseria, nu numaĭ că póte face un însemnat comerţ, dar póte transformà aceste róde în diferite alte produse spre a le vinde cu un preţ maĭ mare.

O grădină de pomĭ bine îngrijită, pe lângă că înfrumuseţéză locul, dar forméză şi un adăpost contra vînturilor, contribuind chiar de multe orĭ şi la formarea norilor.

La noĭ, cultura pomilor roditorĭ, lasă mult de dorit. In adevĕr, dacă cine-và are câţĭ-và pomĭ, nu aştéptă de la eĭ de cât folos de-a gata, fără a se maĭ gândì că şi pomiĭ aŭ nevoe de săpat, gunoit, curăţit de uscăturĭ, de omiḑĭ, cum şi de alte lucrărĭ care le întáresce puterea de rodire.

Orĭ-ce pom se compune din treĭ părţĭ principale: 1) *rădăcină;* 2) *trunchiŭ*, şi 3) *corónă.*

1) *Rădăcina* este acea parte a pomuluĭ, care se aflâ în pămînt şi este formată din maĭ multe părţĭ: a) *din rădăcină principală saŭ pivot*, care e cea maĭ puternică parte a rădăcineĭ; ea se înfige în pămînt drept în jos; b) *din rădăcinĭ laterale* carĭ sunt maĭ subţirĭ, şi c) *din mustăţĭ saŭ fibre* carĭ sug din pămînt hrana trebuinciósă cu care se nutresce un pom.

2) *Trunchiul* este acea parte a pomuluĭ care pornesce de la rădăcină în sus; la un trunchiŭ deosebim: a) *măduva* care, după ce pomul începe a se maturì, dispare, rĕmânênd în locul eĭ aşà ḑisa «*inima lemnuluĭ*»; b) după măduvă vine *lemnul* şi c) *scórţa saŭ cója* care îmbracă lemnul, servindu-ĭ ca un fel de cămaşe fără de care pomul nu póte să trăiască. Intre cójă şi lemn se află nisce aţe fibróse prin care circulă seva saŭ sucul nutritiv; acest strat de fibre se numesce *Zona generatrice* fiind-că contribue la formarea lemnuluĭ.

3) *Coróna* este acea parte a pomuluĭ care vine de-asupra trunchiuluĭ, şi este compusă din crăcĭ, ramurĭ şi mlădiţe. Pe crăngĭ se află *muguriĭ* carĭ daŭ *frunzele*, *florile* şi *fructele.* Muguriĭ sunt de douĕ felurĭ: *terminalĭ* adecă cu carĭ

se termină o ramură, saŭ maĭ bine ḑis, carĭ merg cu crescerea înaintea uneĭ ramure, şi mugurii *lateralĭ saŭ mărginaşĭ*, carĭ cresc pe laturile ramurilor.

Mugurii din carĭ se nasc frunzele, se numesc mugurĭ *frunziferĭ* şi sunt *subţirĭ* şi *lungăreţĭ*, iar aceĭ carĭ daŭ nascere la florĭ, se numesc mugurĭ *floriferĭ* şi sunt maĭ groşĭ şi rotunḑĭ.

Florile daŭ nascere la *fructe saŭ róde.* Orĭ-ce fruct este compus din două părţĭ şi anume: 1) *partea cărnósă* care e acoperită de o pojghiţă subţire şi 2) *din sîmbure* care e îmbrăcat cu o cójă osósă cum e la prun, vişin etc, saŭ pielósă, cum e la mĕr, pĕr etc.

Pomii roditorĭ se împart, — după felul fructelor lor, — în patru clase şi anume:

1) *Pomiferĭ* se numesc aceĭ pomĭ ale căror fructe aŭ maĭ mulţĭ sîmburĭ închişĭ în nisce căsuţe pielóse; aceştia sunt: *mĕrul*, *pĕrul*, *gutuiul*, *scoruşul* etc.

2) *Drupiferĭ* se numesc aceĭ pomĭ ale căror fructe sunt cărnóse, dar aŭ numaĭ un singur sîmbure închis într'o cójă osósă; aceştia sunt: *prunul*, *vişinul*, *cireşul*, *caisul*, *persicul* etc.

3) *Nuciferĭ* se numesc aceĭ pomĭ ale căror fructe sunt compuse dintr'o parte cărnósă de culóre verde orĭ verde-gălbue dar care nu se mănâncă; sub acéstă cămaşă cărnósă se află altă cójă tare în care se găsesce închis sîmburile saŭ miezul care se mănâncă; ast-fel de pomĭ sunt: *nucul*, *castanul* şi *alunul.*

4) *Baciferĭ* se numesc aceĭ pomĭ ale căror fructe sunt zemóse şi aŭ maĭ multe seminţe micĭ; aceştia sunt: *dudul*, *cócăzul*, *agrişul*, *via* etc.

Pomii roditorĭ, se maĭ pot împărţi, — după înălţimea la carĭ pot ajunge, — în treĭ părţĭ şi anume:

1) *Pomĭ înalţĭ* carĭ ajung de la 7—15 metri înălţime;

2) *Pomĭ mijlocii* carĭ ajung de la 3—6 metri înălţime;

3) *Pomĭ piticĭ* (micĭ) carĭ ajung până la 1,50—2,50 metri înălţime.

Pomii fructiferĭ pot cresce maĭ în fie-ce fel de pămînt, afară de cele prea umede, prea nisipóse orĭ pietróse. Ca posiţiune însă, se cere ca locul ales pentru cultura pomilor să fie adăpostit contra vînturilor tarĭ şi recĭ, care nu le póte face decât rĕŭ.

Cóstele, délurile şi văile ferite de vînturĭ şi cu o posiţiune înclinată spre rĕsărit orĭ miaḑă-ḑi, sunt cele maĭ bune locurĭ pentru cultura pomilor roditorĭ.

Nicĭ odată nu e bine a aşeḑa grădina de pomĭ lângă o pădure saŭ un loc mlăştinos, căcĭ în acest cas fructele îşĭ pierd mult din valórea lor. De asemenea, într'un pămînt pietros, pomii nu pot cresce, rămânênd micĭ şi de multe orĭ nu rodesc, iar într'un pămînt prea umed, pomii sunt ameninţaţĭ a se uscà, fiind-că le putreḑesc rădăcinile

(Va urma). **Ión E. Mihăescu.**

O Nimfă (Tabloŭ).

Cum póte ridicà învĕţătorul partea economică şi morală a sătenilor.

Tómna, cu plăcuta eĭ căldură şi cu abundenţa pómelor de soiurĭ diferite, carĭ o să aştepte din ḑi în ḑi, recolta lor şi întrebuinţarea lor în economia domestecă, de către aceia carĭ le-a cultivat, a sosit.

Aşà că ceĭ maĭ mulţĭ copiiĭ aştéptă cu nerăbdare ca să soséscă ḑiua plecăreĭ lor la şcólă, ca să dea ochiĭ cu bunul şi înţeleptul luĭ învĕţător, de la care o să înveţe multe lucrurĭ folositóre. El scie că bunul sĕŭ învĕţător are sĕ-ĭ vorbéscă de tóte lucrările câmpuluĭ, ce trebue făcute în grădina de zarzavaturĭ, de pomĭ roditorĭ, la culesul vieĭ şi prepararea maĭ bună a vinuluĭ, la pregătirea şi alegerea celeĭ maĭ bune seminţe de grâŭ, de secară şi orz de tómnă, ce părinţiĭ lor, vor trebuì să întrebuinţeze la semĕnatul câmpuluĭ arat de maĭ nainte.

Asupra acestor lucrărĭ şi a folóselor materiale ce pot să aducă copiilor, ca şi părinţilor, un bun învĕţător, se va mărginì numaĭ la lucrările câmpuluĭ ce trebue făcute în localitatea în care se află.

In localităţile muntóse.

După ce le va vorbì despre recolta zarzavaturilor din grădină, şi despre modul cum trebue păstrate în timpul erneĭ ca să nu se strice de frig saŭ de prea multă umeḑélă, ca un bun econom să se pótă folosì de ele până în primăvara viitóre, când în grădină vor fi bune de întrebuinţat cele semĕnate.

De la zarzavaturĭ, învĕţătorul va trece la culesul prunelor, perelor şi merelor, le va spune copiilor cum trebue culese aceste póme şi cum trebue păstrate în timpul erneĭ ca să nu se strice şi ast-fel să le pótă vinde maĭ cu folos, şi din vînḑarea lor să câştige maĭ mulţĭ banĭ.

Le va spune, ca odaia în care se păstréză pómele să aĭbă tot-deauna aceeaşĭ căldură neschimbată de la 8 — 10 grade centi-grade. (In casul acesta dacă are la îndemână un termometru, este bine ale arătà copiilor acest aparat şi a le da asupra luĭ óre-carĭ explicaţiunĭ). Să fie întunecósă, în aer să se găséscă maĭ puţin oxigen, dar maĭ mult acid carbonic, care iese din póme, odaia să nu fie umedă şi frigul să nu pótă pătrunde încă, ca pómele să nu degere.

Ca parte industrială, le va spune la ce se pot întrebuinţà prunele, etc., adecă la facere de ţuĭcă, mangiun şi dulcéţă, le va spune care este modul cel maĭ bun de a uscà prunele, ca din vînḑarea lor să se prindă banĭ maĭ mulţĭ.

După ce învĕţătorul a dat tóte sfaturile trebuinciósе copiilor, cu privire la păstrarea şi modul de întrebuinţare a pómelor, va trece la culesul viilor.

Aci le va spune, că de la cules, de la starea cea bună a vaselor şi a pivniţeĭ atârnă bunătatea vinuluĭ. Deci, tóte vasele carĭ se întrebuinţéză la culesul strugurilor, trebuesc opărite şi bine spălate de orĭ-ce murdărie, întocmaĭ ca şi buţile saŭ bolobócele în carĭ se păstréză vinul şi în care va fierbe mustul.

Ast-fel de vase vor trebuì căutate ca să fie în stare bună cu cel puţin 10 ḑile înainte de a se începe culesul viilor, ca să nu se facă nicĭ o risipă.

Dintre buţĭ saŭ bolobóce, cele maĭ bune sunt cele făcute din dóge de stejar şi legate cu cercurĭ de fier.

Póte uniĭ din copiiĭ, să întrebe pe învĕţător, care este timpul cel maĭ potrivit la culesul viilor? Invĕţătorul le va rĕspunde când strugurii sunt copţĭ. Copiiĭ curioşĭ să scie, cum să póte cunósce strugurile dacă este copt, iarăş vor întrebà pe învĕţător: dar cum putem cunósce noĭ daca strugurile este copt? Invĕţătorul le va rĕspunde: ciorchina este de culóre ócheşă, pieliţa care închide partea zemósă şi dulce este strĕveḑie şi când strîngem un bob între degete se sparge uşor, şi degetele rĕmân lipite între ele, ca şi cum ar fi lipite cu cleiŭ.

Invĕţătorul le va maĭ spune copiilor, că, culegĕtoriĭ să aibă mânele curate, şi să nu intre în vie la cules decât după ce strugurii s'aŭ svîntat de rouă, şi nicĭ odată pe plóie saŭ când plouă. Ast-fel ca vinul să fie maĭ bun, strugurii, când se culeg să n'aĭbă apă pe eĭ.

La câmp, le va spune copiilor, cum un bun plugar, trebue să alégă sĕmînţa cea maĭ bună de *grâŭ*, de *orz* şi de *secară*, spre a o semĕnà, şi ca sĕmînţa să fie bine curăţită, trebue bine ciuruită saŭ dată la *trior*. Dar, nu-ĭ destul, ca un plugar să aibă numaĭ sĕmînţă curată, şi locul de semĕnat bine lucrat, ci maĭ trebue ca sĕmînţa s'o înmóie în apă în care s'a topit (disolvat) piatră vînĕtă, ca semĕnăturile de grâŭ, să nu fie atacate de bólele numite *tăciune* şi *mălură*, în loc ca bóbele să fie înmuiate, se pot stropì cu ast-fel de apă. Ast-fel seminţele pregătite, trebuesc semĕnate într'un pămînt bun, bine arat şi bine mărunţit. Nicĭ odată nu trebue semĕnat grâŭ după grâŭ, fiind-că în acest cas pe lângă bólele arătate maĭ sus, holda de grâŭ póte să fie mâncată şi de alte insecte, carĭ se găsesc încuĭbate dejà în mirişte. La câmp caşi la délurĭ, trebue pregătit locul pentru sădirea pomilor roditorĭ, carĭ bine îngrijiţĭ pot să aducă mulţĭ banĭ sătenilor.

Decĭ, în prima săptămână şi chiar în a doua, bunul învĕţător, va sci să facă pe miciĭ copiĭ a înţelege că şcóla nu-ĭ făcută numaĭ ca să înveţe a cetì şi scrie, ci cum să trăiască în mod maĭ economic şi maĭ bun şi cu maĭ multă îndestulare. Prin acéste prime explicaţiunĭ, saŭ maĭ mult nisce simple naraţiunĭ, copiiĭ vor înţelege, că şcóla le dă o crescere

în conformitate cu elementele în carĭ s'a născut, în carĭ aŭ să créscă şi să trăiască.

Când un bun învĕţător, le va vorbì copiilor despre sădirea pomilor roditorĭ, or despre recolta pómelor şi păstrarea lor, în decursul vorbiriĭ, va întrebà din când în când câte un copil, despre ceea-ce aŭ vorbit, ca să se pótă convinge dacă copiiĭ sunt atenţĭ la ceea-ce le vorbesce. Va insistà maĭ mult, cu întrebarea la copiiĭ carĭ aŭ călcat pragul şcóleĭ pentru prima dată, ca ast-fel miciĭ copilaşĭ să se familiariseze maĭ bine cu el şi să prindă maĭ multă dragoste de şcólă. Când învĕţătorul se va întâlnì cu uniĭ din părinţiĭ copiilor, îĭ va întrebà daca copiiĭ lor le-a vorbit cevà despre sădirea pomilor roditorĭ, despre culesul viilor, etc., adecă despre cestiunĭ de acelea despre care el în aceea ḑi le-a vorbit copiilor în şcólă.

In ḑiua următóre, când copiiĭ vor venì la şcólă, vor venì cu maĭ multă plăcere, sciind că învĕţătorul are să le vorbéscă cevà din agricultură, etc. In aceeaşĭ ḑi învĕţătorul va trebuì să-şĭ arate bucuria luĭ faţă de copiĭ, spunêndu-le că aŭ vorbit cu uniĭ din părinţiĭ lor şi'i-a spus că copiiĭ lor le-aŭ vorbit cum trebue să se sădéscă pomiĭ roditorĭ ca să se prindă maĭ bine, să créscă maĭ repede şi să dea róde maĭ multe şi maĭ bune. El, în casul acesta se va adresà la toţĭ copiiĭ, ḑicêndu-le: cred că toţĭ aţĭ spus părinţilor voştri, carĭ n'aveaŭ cunoscinţă, de ceea-ce v'am vorbit eŭ în şcólă.

Ast-fel de plan urmat, şcóla rurală va fi maĭ câştigată, decât în casul când, învĕţătorul, va începe cu abecedarul la copiiĭ din anul I şi cu cetirea saŭ scrierea la ceĭ-lalţĭ copiĭ din clasele maĭ superióre.

Asupra acestuĭ plan schiţat în acest articol, voiŭ revenì în mod amănunţit, prin articole speciale.

V. S. Moga.

TEATRU SĂTESC

La început, ca orĭ-ce lucru, se păreà greŭ, ba chiar imposibilă înfiinţarea teatrelor sătescĭ. Şi dacă se făcuseră încercărĭ, cu óre-carĭ reuşite pe Domeniul Coróneĭ, la şcóla din Cocioc, apoĭ, se spuneà, că izbînda se datorà interesuluĭ prea mare ce Onor. d-l Ión Kalinderu, a dat acesteĭ cestiunĭ cum şi faptuluĭ că dirigintele aceleĭ şcóle are óre-carĭ aptitudinĭ artistice, ca unul, care înainte de a fi învĕţător, debutase de maĭ multe orĭ ca actor, pe scena teatruluĭ naţional din Iaşĭ.

Astăḑĭ însă, în urma munceĭ depuse de ceĭ chemaţĭ, spre realisarea acestuĭ scop, s'a putut vedé, că învĕţătoriĭ şi fără să fi debutat pe scena vre-unuĭ teatru pot da resultate bune. Puţină bună-voinţă şi încordare la muncă, pot da resultate frumóse şi pe tărîmul acesta, pe tărîmul teatrelor sătescĭ, creaţiune,

în Ţara Românéscă, esclusiv a Onor. d-luĭ Ión Kalinderu, Administratorul Domeniuluĭ Coróneĭ.

Ast-fel, Joĭ, 1 August, locuitoriĭ şi visitatoriĭ Predealuluĭ, aŭ putut privì şi admirà pe eleviĭ şcóleĭ primare locale, interpretându-şĭ aşà de bine rolurile, în cât aŭ smuls furtunóse aplause de la publicul asistent.

Scena frumos aranjată, avênd o cortină splendidă, nisce tablourĭ admirabile, carĭ se schimbaŭ după împrejurărĭ şi culisele variate, formaŭ un tot, care puté revalisà şi chiar întrece multe din scenele teatrelor oraşeler din provincie. E de prisos, cred, a maĭ spune că şi acésta se datoresce tot interesuluĭ ce pórtă populaţiunĭĭ rurale şi sacrificiuluĭ, ce face în acest scop Administraţiunea Domeniuluĭ Coróneĭ, prin neobositul eĭ Administrator d-l Ión Kalinderu, care cu două ḑile înainte de ḑiua representaţiuneĭ, a venit de a inspectat lucrările sceneĭ, supraveghiate de agenţiĭ Administraţieĭ Domeniuluĭ Coróneĭ, spre a eşì ast-fel, după cum inima sa nobilă o doresce.

La ora 3 p. m., vasta sală a claseĭ fiind complectamente plină de lume (peste 250 persóne) a început representaţiunea cu piesa: «*Ce face dracu*». Miciĭ artiştĭ în costumele cerute de rolurĭ, s'aŭ achitat pe deplin. Erà frumos de vĕḑut cum Aghiuţă, Mihiduţă şi Scărăbuţă, chemaŭ ómeniĭ la cârciumă şi cum atrăgênd pe Trifan, pe Stănică şi pe Kiva, îĭ îndemnaŭ la bĕutură, cum în urmă miciĭ drăcuşorĭ aduc doĭ lăutarĭ, tot din eleviĭ şcóleĭ, unul din clasa I-iŭ şi altul din clasa II, carĭ prin cântecele lor îĭ aţîţă şi la joc. Cu toţiĭ pornesc la joc şi îĭ trag o sârbă, o chindie şi un ciobănaş, esecutate exact şi cu mult drag dar tot sub impresia bĕuturiĭ. Piesa se execută în fine tótă în mijlocul uneĭ atenţiunĭ încordate. Mult haz, multe aplause, şi cortina cade, spre a se ridicà din noŭ peste 5 minute, lăsând a se vedé un elev pandur, care cu o voce de prima donă, cântà perfect.

«De la Nistru pân'la Tisa
«Tot românul plânsu-mi-s'a».

doĭna regretatuluĭ Eminescu.

După 5 minute, în care interval se schimbă tablourile, urméză piesa: «*La post*». Miciĭ Babptist bucătarul, cu neascultătórea d-şóră Nini, aŭ stîrnit mult haz, provocând nenumĕrate aplause şi spre satisfacţia lor aŭ fost rechemaţĭ pe scenă.

Cade cortina, spre a se ridicà iarăşĭ, făcênd, să apară din noŭ pandurul, ca să cânte doĭna

„De când eram încă mic
„Doĭnă sciŭ şi doĭnă ḑic.

Spectacolul sfîrsesce cu piesa «*Moş Ión Rótă*».

Miciĭ boerĭ bătrânĭ, cu anteriele şi cu metaniile în mână, cu barbele şi părul alb, difereaŭ numaĭ prin statură, de ceĭ din timpul unireĭ. Boeriĭ tinerĭ, cu favoritele, barbişónele şi mustăţile pomădate, ḑiceaĭ, că atuncĭ sosiseră de la învĕţăturile

înalte, din țările streină. Bĕtrânul Rótă, cu o voce de om, cu multe primăverĭ în spate, te făceà să compătimescĭ pe cel din timpul luĭ Cuza, în cel după scena teatruluĭ sătesc din Predeal. Cuza cu o voce majestósă, cu o ținută solemnă în uniformă de colonel de roșiorĭ, s'a achitat așà de bine, în cât sala rĕsunà de aplause și a fost rechemat pe scenă împreună cu Moș Ión Rótă, fiind reprimițĭ cu aplause furtunóse și strigăte de ura.

Piesele aŭ fost jucate numaĭ de eleviĭ școleĭ Predeal.

In general representațiile aŭ întrecut tóte așteptările și cu acéstă ocasiune, dirigintele școleĭ, D. Rîpénu, a probat odată maĭ mult, că scie să-șĭ îndeplinéscă cu prisos datoria cerută de apostolatul sĕŭ.

Dar un lucru trebue remarcat și peste care nu trebue să trecem cu vederea. D-l Ión Kalinderu, a dat, credem, teatruluĭ sătesc din Predeal, o atențiune cu totul deosebită, prin faptul că cheltuelile ocasionate cu acéstă representație trebue să fi fost marĭ. Costumele de dracĭ, cele ale boerilor bĕtrânĭ și tinerĭ, ale luĭ Cuza și aghiotantuluĭ sĕŭ, ale polițaiuluĭ și ale luĭ Moș Ión Rótă, în total peste 24 costume nouĭ și făcute pe corpul copiilor, grimazul elevilor, carĭ se asemănaŭ în tocmaĭ cu persónele, pe carĭ le representaŭ și maĭ pre sus de tóte: scena, cortina, tablourile și culisele tóte iarășĭ nouĭ, trebue să fi costat mulțĭ banĭ. De aceea când d-l Invĕțător a făcut cunoscut publiculuĭ, că tóte acestea se datoresce d-luĭ Administrator al Domeniuluĭ Coróneĭ, sala a isbucnit în strigăte de: *ura* și *să trăéscă d-l Ión Kalinderu, să trăéscă Administratorul Domeniuluĭ Coróneĭ*".

Printre publicul present s'a putut remarca: *D-na Haret, soția d-luĭ Ministru al școlelor*, însoțită încă de o distinsă d-nă d-na Irène Câmpinénu cu fiĭcele, d-l colonel Crăinicénu, Maior, Savopol, d-niĭ d-rĭ: Rădulescu, M. Georgescu-Carpatianu, Const. Popescu, V. Ionescu și Stănescu, d-l Mihail Popescu Administratorul caseĭ școlelor, Pr. I. Constantinescu-Lucacĭ cu familia, Familia Preotuluĭ Iordăchescu Bucurescĭ, Consuliĭ: Germanieĭ, Italieĭ și Țărilor de jos aflațĭ în viligiatură la Predeal, Familiile: Leca, Mihăilescu N. profesor, Eniŭ Bălténu, Giulioti, Goma, Iliescu, Ștefănescu profesorĭ, Familiile, Solacolu, Niculcea, Verdénu, Pop. Orovénu, din Bucurescĭ, d-l Petre Stroescu, Directorul Sanatoriumuluĭ din Predeal, Vasilescu, Stănescu și V. Stănciulescu, Directorul școleĭ din Sinaia, Stănculescu D. representantul Administrațieĭ Domeniuluĭ Coróneĭ în localitate, Aron Jiuga ajutorul de primar al Predealuluĭ, Familiile: Barteș, Ionescu și Andreescu din Câmpina, și în fine o mulțime alte familiĭ, studențĭ și sătenĭ. S'a anunțat în curând o nouĕ representație. Cu ocasiunea dăriĭ de sémă a aceleĭ representațiunĭ, voiŭ arătà și urmările atât de salutarĭ, ale teatrelor sătescĭ, din punctul de vedere cultural și educativ al maseĭ de jos a poporuluĭ.

Spectator.

Societăţĭ economice la sate.

Situaţiunea caseĭ societăţiĭ cooperative de credit şi economie «Păstrarea» din comuna Drăgotescĭ, judeţul Mehedinţĭ, la 1 August 1902:

DEBIT

Capitalul social la 235 membriĭ.

Cotisaţiunile lunare ale membrilor fondatorĭ	13.665,50
Capital la fructificare a membrilor fondatorĭ şi depunĕtorĭ	17.759,02
Fondul de reservă (taxe şi alimentărĭ)	490,—
Procente	2.459,50
Intârḑierĭ	16,95
Total general	34.390,97

CREDIT

Casa.

Aur	71,75
Argint	656,50
Bilete de bancă	4.060,—
Monedă divisionară	50,66
Timbre	62,—
Efecte de primit.	
Cambiĭ împrumut direct (în portofoliŭ)...........	10.185,—
Cambiĭ scomptate (în portofoliŭ)	9.685 —
Acte autentice	6.071,—
Retragerĭ şi cheltuelĭ.	
Retraşĭ din cotisaţiunĭ	45,—
Retraşĭ din capital la fructificare	3.010,41
Mobilier	412,35
Cheltuelĭ de administraţie	81,30
Total general	34.390,97

Administrator, **I. Văleanu.**

*
* *

Situaţiunea societăţiĭ economice «Leul» din comuna Leu, jud. Romanaţĭ. Societatea s'a înfiinţat la 1 Aprilie 1902 şi posedă un capital de 3.281 leĭ, banĭ 65, depus de 60 membriĭ fondatorĭ şi aderenţĭ.

ACTIV — CREDIT		PASIV — DEBIT	
Capital de fondaţie	1.842,—	Cheltuelĭ de administraţie .	110,45
Cotisaţiĭ lunare	664,—	Capital spre fructificare. .	100,—
Taxe de înscriere	128,—	Valórea actelor de plată . .	2.510,—
Capital spre fructificare. .	520,—	Numerar la 18 August. . .	561,—
Dobînda până la 18 August.	127,65		
Total . . .	3.281,66	Total . . .	3.281,65

Alte operaţiunĭ nu s'aŭ ivit până în present.

Preşedinte, **C. Ionescu.** Casier-comptabil, *M. I. Pârvulescu.*

Informaţiunĭ.

Incepênd de lunĭ, 2 Septembre, 1902 şi până la nouĭ disposiţiunĭ, Ministerul Domeniilor a reluat orele obicĭnuite de serviciŭ, adică de la 9 — 12 diminéţa şi de la 3 — 6 după amiaḑĭ.

Ḑilele şi orele de audienţă sunt:

La d-nul secretar general: Lunĭ, Miercurĭ şi Vinerĭ, de la 11 — 12 diminéţa.

La d-niĭ directorĭ şi şefĭ de serviciĭ în tóte ḑilele de lucru, numaĭ diminéţa de la 11 1/2—12.

* * *

Se aduce la cunoscinţa generală că, în ḑiua de 4 Octomvrie 1902, se va ţine concurs în palatul Universităţiĭ din Bucurescĭ, pentru ocuparea a 4 burse vacante în internatul Facultăţiĭ de Teologie.

Concursul va constà, pentru concurenţiĭ cu diploma seminaruluĭ saŭ a liceuluĭ, carĭ doresc a intrà în anul I, din o probă înscrisă la limbele elenă şi latină şi bisericéscă, dogmatică, morală şi dreptul bisericesc; iar ceĭ carì doresc a intrà în anul al II-lea, vor fi examinaţĭ din tóte studiile carĭ se predaŭ în anul I al Facultăţiĭ de Teologie.

Pentru ambele categoriĭ de concurenţĭ, comisiunea va ţine sémă şi de cultura musicală.

Inscrierele se vor face la Decanatul Facultăţiĭ de Teologie, de la 1—3 Octomvrie inclusiv.

Aspiranţiĭ pentru anul I, spre a fi admişĭ la concurs, trebue să posédă diploma de absolvire a seminaruluĭ saŭ a liceuluĭ, iar ceĭ pentru bursele anuluĭ al II-lea, trebue să fie promovaţĭ la tóte studiile predate în anul I al Facultăţiĭ de Teologie.

* * *

Se aduce la cunoscinţa generală că din venitul fonduluĭ «Episcopul Inocenţie Kiţulescu al Buzĕuluĭ» pus sub Administraţiunea Ministeruluĭ Instrucţiuniĭ, prin testamentul sĕŭ, s'a decis ca o ḑecime care în exerciţiul curent este de leĭ 1.116,50 să se încredinţeze şcólelor din oraşul Buzĕŭ după cum urméză:

1) Cincĭ părţĭ din ḑecime d-luĭ Revisor şcolar al judeţuluĭ Buzĕŭ pentru a cumpĕrà şi distribuì cărţĭ elevelor şi elevilor săracĭ din şcólele primare din acel oraş . . . . leĭ 620.25

2) Treĭ părţĭ din ḑecime direcţiuniĭ liceuluĭ din Buzĕŭ leĭ 372.25

3) O parte din ḑecime, direcţiuniĭ şcóleĭ profesionale de fete din Buzĕŭ, spre a se cumpĕrà şi distribuì cărţĭ elevelor sărace şi meritóse din acea şcólă . . . . leĭ 124.10

In total . . . leĭ 1.116,50

Intrebuinţarea acestor sume se vor justificà de ceĭ în drept prin conturile librarilor precum şi chitanţele elevelor şi elevilor ajutaţĭ, vizate de direcţiunile şcólelor respective.

Ḑecimea de leĭ 1116.50 pentru ajutorarea elevelor şi elevilor săracĭ din Bucurescĭ, se va distribuì de Administraţiunea Caseĭ Şcólelor.

* * *

In ḑilele de 16, 17 şi 18 Septemvrie curent se va ţine licitaţie la ministerul domeniilor şi în localurile prefecturilor din Craiova şi Iaşĭ, pentru arendarea maĭ multor moşiĭ ale Statuluĭ, pe periodul 1903—1913.

Licitaţiunea se face prin oferte sigilate şi în modul următor:

Pentru moşiile ce se licitéză la Bucurescĭ: In ḑiua de 16 Septemvrie pentru moşiile din judeţele: Argeş, Buzĕŭ, Covurluiŭ, Dâmboviţa şi Ialomiţa;

In ḑiua de 17 Septemvrie pentru moşiile din judeţele: Ilfov, Muscel, Olt, Prahova, Putna, R.-Sărat, Teleorman şi Vlaşca;

In ḑiua de 18 Septemvrie pentru tóte moşiile pentru carĭ nu se vor fi depus cel puţin două oferte şi vor rĕmâne a se licità prin strigărĭ.

Pentru moşiile ce se licitéză la Craiova: In ḑiua de 16 Septemvrie pentru moşiile din judeţele: Dolj, Gorj, Mehedinţĭ, Romanaţĭ şi Vêlcea;

In ḑiua de 17 Septemvrie pentru tóte moşiile pentru carĭ nu se vor fi depus cel puţin două oferte şi vor rĕmâné a se licità prin strigărĭ.

Pentru moşiile ce se licitéză la Iaşĭ: In ḑiua de 16 Septemvrie pentru moşiile din judeţele: Bacăŭ, Botoşanĭ, Dorohoiŭ, Fălciŭ, Iaşĭ şi Németţ;

In ḑiua de 17 Septemvrie pentru moşiile din judeţele: Roman, Sucéva, Tecuciŭ, Tutova şi Vasluĭ;

In ḑiua de 18 Septemvrie pentru tóte moşiile pentru carĭ nu se vor fi depus cel puţin două oferte şi vor rĕmâne a se licità prin strigărĭ.

* * *

Iată situaţiunea Caseĭ de economiĭ la 31 Iulie 1902:

Librete în circulaţiune după ultima situaţiune, 131.300; aŭ fost liberate în cursul luneĭ Iulie, 3.644, adecă în total 134.974 librete. In cursul luneĭ Iulie aŭ fost anulate 2.280, aşà că aŭ rĕmas în circulaţiune la 31 Iulie 1902, 132.694 librete.

Suma depusă, după ultima situaţiune a fost de 33.537.293 leĭ; depunerĭ în cursul luneĭ Iulie, 1.585.186 leĭ; ceea-ce face un total de 35.120.479 leĭ. In cursul luneĭ Iulie s'aŭ restituit leĭ 1.132.780, ast-fel că suma rĕmasă în Casa de economie la 31 Iulie 1902 a fost de 33.997.699 leĭ.

* * *

Cu începere de la 3 Septemvrie curent, s'a instituit carantină de 6 ḑile la Sulina, pentru provenienţele din Odesa, închiḑêndu-se porturile Constanţa şi Mangalia, precum şi punctele Chilia-Veche, S-tu Gheorghe, Periprava şi Gura-Prutuluĭ, pentru acele provenienţe.

S'a înfiinţat la Ungheni un punct de observaţiune pentru călĕtorĭ şi desinfecţiunea efectelor lor.

Este oprit importul obiectelor şi mărfurilor prevĕḑute la titlul IV din regulamentul anexat la convenţiunea sanitară de la Veneţia.

* * *

Cu începere de la 5 Septemvrie curent, orele de serviciŭ în Administraţiunea Centrală a Eforieĭ, vor fi de la 9—12 a. m. şi de la 3—6 p. m., în fie-care ḑi de lucru.

Casieria va fi deschisă de la orele 9—12 a. m., şi de 1½ 3—5 p. m.

* * *

Din Roma se anunţă că regele Italieĭ Victor Emanuel a lăsat să se facă fotografiĭ de pe Forul Roman, pe carĭ legându-le într'un pompos volum de lux le-a predat în persónă împĕratuluĭ Wilhelm. Călătoria la Berlin este cea din urmă pe care regele Il talieĭ o face în anul acesta în streinătate, fiind-că pe presidentuĭ Loubet îl va visità numaĭ în primăvara anuluĭ viitor. Regelu-Anglieĭ nu-ĭ va face în anul acesta nicĭ o visită. In cercurile Curţeĭ se vorbesce că regele Victor Emanuel se va întâlnì cu împĕratul Francisc Iosif, în San-Remo saŭ Bordighera.

BIBLIOGRAFII

A apărut:

CASA RURALĂ în raport cu marea şi mica proprietate din punct de vedere economic, de **Vasile S. Moga**, agronom şi profesor.

De vînḑare la tóte librăriile. **Preţul 50 banĭ.**

* * *

A apărut:

EXPERTIZA PSIHIATRICĂ, cu referire la articolele respective din legile române în vigóre, sub raportul medical, social şi juridic, de **Dr. P. Zosin,** practicant în clinicele nevro-psihiatrice din Berlin şi Heidelberg. **2 Leĭ Exemplarul.**

De vînḑare la tóte librăriile din ţară. — Deposit general la Librăria Leon Alcalay şi la Institutul de arte grafice «Eminescu», Bucurescĭ.

MULŢUMIRI

Sub-semnatul, punênd basele uneĭ bibliotecĭ parohiale în com. Licuriciu, jud. Teleorman, aduc cele maĭ viĭ mulţumirĭ următórelor generóse persóne, ce aŭ avut amabilitatea a contribuì cu cărţĭ pentru for-

marea acesteĭ bibliotecĭ : D-l I. Kalinderu — Administratorul Domeniuluĭ Coróneĭ —, d-niĭ librarĭ : Socec, C. Sfetea, H. Steinberg, Ralian şi Ig. Samitca, Pr. C. Trifan-Girov-Némţu, d-l N. I. Ghinescu-Jugur-Muscel, d-l d-r. D. G. Boroianu, cu un abonament la revista «Viitorul» şi d-l G. Crăinicénu, idem «Şcóla Sătenilor».

Asemenea aŭ cumpĕrat pentru biserică: d-l Marin Ivănescu o cădelniţă în valóre de 27 leĭ, d-l Save Mănescu un Octoic mare în valóre de 25 leĭ şi d-l Damian H. Dencescu un Apostol în valóre de leĭ 9.50. Sper că se vor maĭ găsì încă şi alţĭ imitatorĭ.

Paroch Al. Miculescu.

* * *

Sub-semnatul, în numele elevilor, aduc viĭ mulţumirĭ următórelor persóne, ce aŭ bine-voit a oferì câte o sumă óre-care, în scop de a se face băncĭ şcolare sistematice. Aceştia sunt : Hristache Bunea 14 leĭ; Pr. Z. Popescu, M. Ionescu, N. Bordeanu câte 5 leĭ; Năstase V. Mihailescu, Tóder S. Stan şi Elena Pr. Z. Popescu câte 2 leĭ; Gh. Stanca, Teodor M. Constantin, Viţă I. Andreiŭ, Nicolae Savu, Dimitrie Mihalache, Ghiţă Tóder, Gh. T. Popa, Alexandru M. Tudor, Costache D. Albu, Stan Boicu, Ión E. Marinescu, Gh. N. Tudorache, Alexe Popa, Ión Gh. Stan, Dimitrie Anghelina, Tóder Stoica, Dimitrie Dinu, Dragomir St. Antonescu, Ión Ştefan, Dimitrie N. Ţuguĭ, Bratu Gh. şi Marin T. Savu câte 1 leŭ; Nae Ştefánescu, şi Iancu Popescu câte 2 leĭ; Gh. Irimia 50 banĭ şi Năstase I. Nedelcu 1 leŭ; în total 62 leĭ şi 50 banĭ; cu acéstă sumă şi cu suma de 70 leĭ ce s'a strâns de la un bal dat în Septemvrie, s'aŭ făcut 10 băncĭ bune, încăpĕtóre pentru câte 5 elevĭ.

N. Bordénu.
Invĕţ. Ederele-Prahova.

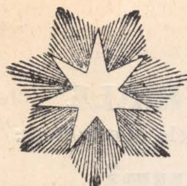
La 30 Septemvrie a. c., se închee anul al V-lea al revisteĭ. Rugăm pe onor. noştri abonaţĭ carĭ sunt încă neachitaţĭ să trimétă micul cost al abonamentuluĭ. Tuturor acelor ce nu-şĭ vor achità abonamentul până la 30 Septemvrie, li se va suprimà trimeterea revisteĭ pe anul al VI-lea.

No. 1 din anul al VI-lea purtând data 6 Octomvrie 1902, se va expedià tuturor abonaţilor plătiţĭ, carĭ nu ne vor încunosciinţa că nu maĭ voesc a continuà abonamentul.

De óre-ce noĭ facem expediţia revisteĭ prin abonament poştal, plătind francarea pe *treĭ lunĭ* înainte, rugăm pe aceĭ ce n'ar maĭ dorì să continue abonamentul, să ne încunosciinţeze printr'o simplă carte poştală, cel mult până la 25 Septemvrie, pentru a nu ne forţa să plătim zadarnic francarea.

ADMINISTRAŢIA.

STEAUA

Societatea *Steaua* are de scop a lucrà pentru întinderea învĕţătureĭ în popor, prin tipărirea şi rĕspândirea de scrierĭ şi publicaţiĭ morale, patriotice şi de folos practic, şi pentru împiedecarea, prin tóte mijlócele legiuite, a rĕspândireĭ de scrierĭ şi publicaţiĭ imorale, saŭ cu tendinţe contrariĭ statuluĭ şi ideiĭ naţionale române.

Cotisaţia este de cel puţin *doĭ leĭ* pe an, iar pentru învĕţătorĭ, preoţĭ ruralĭ şi sătenĭ, de cel puţin *un leŭ* pe an. Fie-care membru este îndatorat ca, în cel d'întâiŭ an după primirea sa, să facă a se primì în Societate cel puţin alţĭ doĭ membri noĭ.

Cererile de înscriere, însoţite de cotisaţia pe un an, se pot adresa d-luĭ *Petru Gârbovicénu,* strada Sf. Ecaterina, Bucurescĭ.

Comitetul. *Preşedinte,* **Ioan Kalnderu,** *membru al Academieĭ Române.— Vice-preşedinte,* **Sava Şomănescu,** *mare proprietar, fost senator.— Administrator şi casier delegat,* **Petru Gârboviceanu,** *Administrator al Caseĭ Sf. Bisericĭ Autocefale Ortodoxe Române, director al Şc. Normale a Societăţiĭ pentru învĕţătura poporuluĭ român;* — *Secretar,* **Const. Banu,** *profesor secundar şi inspector şcolar —Membriĭ,* **Spiru C. Haret,** *Ministru, profesor Univers.;* **I. Dimitrescu Procop.,** *senator şi Primar al Capitaleĭ;* **M. Vădescù,** *deputat, profesor universitar;* **Cristu S. Negoescu,** *profesor secundar;* **Dim. Cecropid,** *institutor, preşedinte al Societăţiĭ corpuluĭ didactic primar.* — *Censorĭ,* **Const. Alimăneşteanu,** *inginer de mine; Preotul econom* **Const. Ionescu,** *profesor secundar;* **Const. Alexandrescu,** *revisor şcolar*

Membriĭ înscrişĭ şi cotisaţiunĭ plătite (Urmare).

Pr. I. Antonovicĭ (Bârlad), 4 leĭ; Maria C. Botez (Bârlad), 2 leĭ; Olimpia Baboianu (Bârlad), 2 leĭ; Elena Troténu (Bârlad), 2 leĭ; G. C. Rîmniceanu (Bârlad), 2 leĭ ; T. Leoşnea. institutor (R.-Sărat), 2 leĭ; Simionescu G , revisor (Focşanĭ), 2 leĭ; Vasilescu C. (Focşanĭ), 3 leĭ; Diaconescu Gr. (Focşanĭ), 4 leĭ; Cerckes N. (Vĕrsătura), 1 leŭ ; Zaharescu I. (Adjud), 1 leŭ; Fillote An. (Ruginósa), 1 leŭ; Iftimescu V. (Soveja), 1 leŭ ; Cristian S. (Andrias Mera), 1,50; Susu Stan (Străóniĭ-de-jos), 1 leŭ; Macoveĭ Radu (Vidra), 1 leŭ ; Macarie C. (Tifescĭ), 1 leŭ; Vercescu Elisa (Focşanĭ), 2 leĭ; Ursu N (Domnescĭ), 1 leŭ; Bobeĭca N. (Balotescĭ-Copătescĭ), 1 leŭ; Dirlea Ion (Străóniĭ-de-sus), 1 leŭ ; Manolescu Polixenia (Focşanĭ), 2 leĭ ; Machedon M. (Focşanĭ), 2 leĭ; Pârvulescu Eugenia (Focşanĭ), 2 leĭ ; Nicolau Sofia (Valea Sécă), 1 leŭ ; Macoveĭ D. I. (Păţescĭ), 1 leŭ; Popa Petre (Panciu), 2 leĭ; Teodorescu Maria (Vĕrsătura), 1 leŭ ; Petrovicĭ Alex (Focşanĭ), 2 leĭ; Popa Vasile (Odobescĭ), 1 leŭ; Demetrescu Gh. (Coţofenescĭ), 1 leŭ; Teodoru Zoe (Calienĭ), 1 leŭ; Vlădescu Anghel (Costienĭ). 1 leŭ; Stamaţiu Lucia (Focşanĭ), 2 leĭ; Ractivan Elena (Focşanĭ), 2 leĭ ; Constantinescu I. (Zorescĭ). 1 leŭ ; Popp. G. I. (Nămolósa), 1 leŭ; Stănescu N. (Nămolósa), 1 leŭ ; Montann Lucreţia (Focşanĭ), 2 leĭ ; Copăcescu Sevasta (Focşanĭ), 2 leĭ ; Vercescu Maria (Focşanĭ) 2 leĭ; Rótă Ión (Suraia), 1 leŭ; Chivu Ion (Páunescĭ), 1 leŭ; Pârvulescu M. (Focşanĭ), 2 leĭ; Zamfirescu Z. ((Focşanĭ), 2 leĭ; Teoharie E. (Panciu), 2 leĭ ; Lupan G. Paulina (Focşanĭ), 2 leĭ; Gheorghiu Ión (Putna) 1 leŭ; Iordan A. (Putna), 1 leŭ; Stoica N. (Biliescĭ). 1 leŭ; Lăzărescu I. (Clipicescĭ), 1 leŭ; Balaban M. (Valea-Sécă), 1 leŭ; Deciu Ruse (Putna), 1 leŭ ; Cristescu Ilie (Putna), 1 leŭ; Teodorescu T. (Păulescĭ), 1 leŭ.

Numĕrul membrilor înscrişĭ cu începerea anuluĭ al II (1902) al societăţiĭ, e de 999 iar numĕrul banilor încasaţĭ de la aceştia şi de la vechiĭ membriĭ, e de 4.042 leĭ şi 70 banĭ.

(Va urma în No. viitor).

Inst. de Arte Grafice Carol Göbl, S-sor I. St. Rasidescu, Str. Dómneĭ, 16.— Bucurescĭ.